

Vaff, vaff!

Handlar Torontovälsignelsen om djurläten?

Eller: **Nycklar som öppnar oss för Guds Ande**

– **Torontovälsignelsen, är inte den slut?**

Det hör man ofta från svenska kristna.

Och härom året sa en chefredaktör för en ledande förnyelsetidning att hennes första och snudd på enda tanke, när hon hörde om "Toronto", var att det var där man gav ifrån sig "djurläten" under mötena!

Vad "Torontovälsignelsen" handlar om – och att ryktet om dess död är lika lite med sanningen överensstämmande som de flesta rykten – tar jag upp i andra sammanhang.

Idag tänkte jag ägna mig åt "djurlätena". Det är en intressant fråga – om än inte på det sätt som folk tror.

Låt mig börja med ett enkelt påpekande. Jag har tillbringat flera månader i Toronto-församlingen Toronto Airport Christian Fellowship, där "the Toronto Blessing" bröt ut i januari 1994. Min fru Herti och jag är pastorer i det internationella församlings- och missionsnätverk, som bildades där 1996, Partners In Harvest, och har följaktligen varit med på otaliga "Toronto-möten" på olika håll i världen. Vi håller själva möten i samma stil. Det "låter" en hel del under dessa sammankomster, det är sant – men några djurläten har jag ännu aldrig hört.

Folk skrattar, gråter, skriker ibland, stönar eller vad vi nu ska kalla det – jag återkommer till detta. Men inga djur-läten. Därmed inte sagt att det aldrig förekommit. Jag har hört om det; åtminstone om någon som röt som ett lejon. Så låt oss fundera lite på frågan!

Hur konstigt är detta – egentligen? Bibeln är full av symbolspråk och symbolhandlingar. Jesus kallas för "Guds lamm", "rättfärdighetens sol" – och för "lejonet av Juda". Tänk dig en konferens, där en professionell mim gestaltade Jesus som lejon och lamm, eller professionella dansare lät oss se Jesus-solen "gå upp med läkedom under sina vingar" och Guds folk "hoppa likt kalvar" (Malaki 4:2).

Vi skulle säkert, de flesta av oss, uppskatta och minnas sådana bidrag. Och om en söndagsskolfröken spe-lade lejon för barnen, för att visa på den sidan hos Jesus, skulle vi sannolikt beundra henne för hennes pedagogiska ambition.

Varför upprör då lejonrytandet i Torontokyrkan? Tan-ken var ju säkert att profetiskt gestalta "lejonet från Juda". Visst, det kan mycket väl ha varit pinsamt att se en vuxen karl utan skådespelarbegåvning "leka lejon". Och vi kan inte utesluta att impulsen var själslig snarare än andlig – att det med andra ord inte var en sann profetia.

Men i princip: kreativt drama har i alla tider hört guds-tjänsten till. Den ortodoxa mässan är ett enda kreativt drama! Många frikyrkor har för all del skalat bort de flesta kreativa uttryck – men det tycker jag ärligt talat inte att de ska yvas över.

Då återstår riskerna för pinsamheter respektive dålig urskiljningsförmåga. Den som rädes alla pinsamheter gör klokt i att läsa 2 Samuelsboken 6. Drottning Mikal skämdes ögonen ur sig när kung David hoppade och dansade inför allt folket, till råga på eländet halvnaken. Men läs texten: i Guds ögon var det Mikal som skämde ut sig! Bibelns kom-mentar: Mikal kunde aldrig få barn. (Detta måste nu inte ha varit ett Guds straff, om man med det menar att Gud grep in aktivt; sambandet mellan Mikals skamkänslor och hennes ofruktsamhet kan mycket väl ha varit psykosomatiskt. Jag återkommer till detta.)

VÄLSIGNADE PINSAMHETER

Den som inte tar risken att göra bort sig kommer ingenstans i livet, och ingenstans med Gud heller. Om vi bara gjorde sådant som vi redan visste var rätt och klokt och snyggt på alla vis, skulle vi inte få mycket gjort.

Och urskiljningsförmåga får man inte förrän man fått chansen att göra åtskilliga felbedömningar! Fått CHANSEN! Och är då inte församlingen det perfekta övningsfältet? Där om någonstans borde vi vara trygga: veta att vi accepteras hur fel vi än har och gör.

Jag är 55 och universitetsutbildad och svensk och vet allt om hur pinsamt det kan bli med än det ena, än det andra. Men när vi samlas inför vår Pappa i himlen och nästan ofelbart uppför oss som småbarn på festhumör: skrattar, skuttar, rullar runt på golvet, skämtar och nojsar mitt i lovsången, rycker och ropar och stönar och har oss – då tycker jag inte alls att det är pinsamt. Varför?

Därför att jag så många gånger har upplevt att de här barnsligheterna gör det lättare att ta emot Faderns kärlek – både kärlekens tröst och kärlekens tillrättavisning.

Och det är det jag behöver, och det jag vill. Det är därför jag går på gudstjänst: för att ta emot från Gud.

Det må låta som en självklarhet – men tyvärr är det inte så enkelt. Vi kan ha nog så svårt att ta emot. Vad var det Jesus sa? Han kommer för att ge oss liv, och liv i överflöd. Det levande vattnet ska flöda ur vårt inre. Frid ska uppfylla oss. Kärlek. Kraft att hela sjuka. Och, under över alla under, fullkomlig glädje!

Jag har varit kristen sedan 1978, och under många år tjänat Gud på heltid. Men flödar jag alltid över av Guds liv? Andas frid? Sprider kärlek? Helar alla sjuka jag möter? Sprudlar av glädje?

Faktum är att allt detta är mer undantag än regel i mitt liv. Gud ger. Men jag har ack så svårt att ta emot.

Det vi utvecklar och stimulerar, i vår del av världen, är intellektet. Det är bra, i många sammanhang. Men tyvärr inte i detta sammanhang. För när Gud ger är det inte intellektet han använder som kanal.

Jesus ger klart besked om förståndets roll i liknelsen om såningsmannen i Matteus 13, eller rättare sagt i sin för-klaring till liknelsen. Så här står det i vers 19:

När någon hör budskapet om riket men inte förstår det, kommer den onde och rycker bort det som blivit sått i hans hjärta.

Förståndet är följaktligen mycket viktigt – när ordet väl HAR BLIVIT sått. Själva sådden sker i hjärtat.

Hjärtat – det står i Bibeln för hela vår inre människa, vårt innersta: vår ande, men också våra känslor, vår intui-tion, varseblivning, kreativitet, vårt omdöme...

Det är i hjär-tat som Gud utgjuter sin Ande, och tar sin boning. Visst innefattar hjärtat också förståndet, men på den punkten gör Bibeln en tydlig åtskillnad. Förtrösta på HERREN av hela ditt hjärta, förlita dig inte på ditt förstånd. Ordspråks-boken 3:5

LITE ALLMÄNPSYKOLOGI

Frågan blir då hur vi blir mottagliga i hjärtat – och det är här barnsligheterna har sin plats: skrattandet, rullandet på golvet, ropandet etc. Och jag lovar dig, det är inte det minsta konstigt. Eller ens ovanligt. Utom kanske i kyrkan.

Varför "barnsligheter", om det nu är något bra? För att vi måste bli som små barn för att komma in i Guds Rike – och hur lär sig och utvecklas små barn? De leker sig till nya kunskaper och mognad.

Skratt och rörelse förlöser – på alla plan. Alla lärare vet att om eleverna sitter stilla i timme efter timme blir de inte bara stela i kroppen utan minst lika mycket i sinnet: inläringen blockeras. Svaren "rinner inte till" längre.

Spända människor är slutna och låsta. Om man ska lösa ett problem och kör fast, kan det hjälpa att sova en stund, eller ta en promenad och tänka på annat. Lösningar och nya idéer, inte minst inom musik, konst, teknik och forskning, kan man inte fokusera sig till – de "poppar upp" **när man är avslappnad**.

Sedan tar jobbet vid, den intellektuella ansträng-ningen: när melodislingan ska varieras och harmoniseras, när teknikidén ska testas, prövas, utvecklas.

Spända människor lyssnar inte. Är man tillräckligt spänd blir man döv och blind. Ser svart. Människor som är frusna inombords kan bli sjuka, eller ofruktsamma som drottning Mikal. Det finns sjukhus som erbjuder skratterapi, "skrattföreningar" för läkare.

Ett i sig meningslöst skämt, lite tramsande eller bara att man kittlas kan förvandla ett slutet, avvisande barn, som glömt alla ord utom "nej", till en hoppfull go'ing igen. Det är inte stort annorlunda med vuxna. Eller måste inte vara det.

Bra clowner har i alla tider hjälpt oss att se oss själva och livet i nytt ljus med hjälp av en metod, som påminner lite om spegelhus på tivoli, där man ser sig själv lite förvrängd – för kort, för smal, sned, upponer. Det är mycket som blir annorlunda när man vågar skratta åt sig själv.

AKTIVERING AV HJÄRTAT

Allt det här har att göra med hur vi människor är funtade. Hur aktiveras vårt hjärta, vår inre människa – det vill säga vår kreativitet, vår intuition, vår spontanitet, vår påhittighet, vår fantasi, vår ande, vår "vakenhet" (det vill säga vår alerta perception, vår kontaktförmåga med oss själva och omvärlden), våra djupare känslor inklusive medkänslan och... nja kanske inte vårt förstånd i snävare mening men väl vår förståelse av oss själva, medmänniskorna och livet?

Allt detta förlöses av **kreativa aktiviteter** – musik, konst, dans, personliga, kreativa intressen som stickning, odling, matlagning, programmering, ja, nästan vad som helst! – och av sådant, som får oss att **slappna av**: skratt, vila, tystnad, ljus, rörelse, värme, goda skämt, musik, omtanke, kramar... (fyll på listan själv!)

Det här är välkända saker. Och det är därför våra "Toronto-sammankomster" ser ut som de gör!

För som jag redan påpekat är det i hjärtat som Gud sår. Allt det himmelska som vi behöver på jorden – livet, kärleken, friden, glädjen, kraften... – ger Gud via just de här hjärtekanalerna: kreativiteten, intuitionen, känslolivet – ja, hela vårt inre.

Kroppen hjälper oss också att bli medvetna om att Gud ger, så att vi kan ställa in oss på honom. Glädje känns i kroppen, och likaså sorg. Förälskelse känns i kroppen – och på samma sätt Guds närvaro.

När Anden verkar beskrivs det på grekiska som *energmaton* (1 Korintierbrevet 12:6), och den energin känns förvisso i kroppen, och kan ledas vidare till andra via beröring. Det förklarar varför Hebréerbrevet 6:1-2 kallar handpåläggning en "trons grund". Det finns ju ingen annan livskälla än Gud, så vad skulle vara mer grundläggande än att ta emot från Gud – ta emot på alla kanaler?!

Förståndet har en viktig uppgift: att förvalta det vi tagit emot av Gud – att göra något av det. Men först måste vi alltså ta emot.

PRAKTISKA EXEMPEL

Föredrag, hur himmelskt visa de än är, räcker inte. Alpha-kurserna har plockat upp bitar av det här: den gemen-samma måltiden hjälper många att slappna av, och upp-täcka att det inte bara är hjärnan som är välkommen i kyrkan.

Men det finns mer! Jag glömmer aldrig en kurs, som Herti och jag talade på i Tyskland. Jag hade de två första passen, och undervisade. Det gick bra, men var lite segt. Sedan blev det Hertis tur. Hon ställde sig upp framför gruppen, 30-talet personer tror jag det var. Och började knäa, upp och ner.

Så där höll hon på. Gungade i knäna. Skämtade lite. Det var då inga större klokheter hon sa (just då). Men efter en kvart, tjugo minuter av... ja, vad då? ...var det som om någon inre propp gick ur alla i rummet, så att det levande vattnet kunde strömma ut och fylla deras själar inifrån. Det var en helt annan kurs efter det.

Sedan finns det förstås en annan sida av saken också. Ibland är vi så fulla av negativa tankar eller känslor att det inte finns minsta utrymme kvar i oss för att ta emot något gott från Gud. Vi måste tömmas innan vi kan fyllas.

Jag tänker på en romtjej i Bosnien. Hon hade varit med många gånger, men den här helgen höll hon sig på sin kant. Tjurig. Slutet. Till slut, när vi bad för varann, kom hon fram till mig, tittade mig i ansiktet och sa: "Jag hatar alla! Jag hatar allting! Jag hatar er med!"

Jag sa bara: "Men du vill ändå att jag ska be för dig?" Hon nickade. Jag öppnade munnen och det som kom ut var att jag bröt någon förbannelse över henne; vilken minns jag inte. För i samma sekund stöp hon i golvet som klubbad – och började skrika. Inte måttligt heller. VRÅLA.

TÖMMA OCH FYLLA

Jag hann tänka: "Hjälp! Hur ska de andra ta det här? Bara nu ingen kommer och börjar skrika åt några demoner." Sedan kom friden över mig! Inte den världen ger, den saken var klar! Utan Jesu frid, som övergår ALLT förstånd!

Jag satte mig bredvid tjejen, försökte hålla om henne, så gott det nu gick – och väntade. Bad inget särskilt, bara lite tyst i tungor. Hon skrek ut sitt hat. Och det var det hon behövde.

Om hon inte hade fått skrika ut sitt hat under guds-tjänsten hade hon gjort det någon annanstans, bland de gudlösa, och hur de hade reagerat är inte så svårt att föreställa sig. Hatet hade fött mer hat.

Nu fick vi istället hjälpa henne att ta emot Guds goda – när hon tömt sig på det onda så att det goda fick plats.

Blev de andra lottlösa, när pastorn satt på golvet och höll i en vrålande tjej i en halvtimme (för så lång tid tog det)? Inte alls. Gud kommer bättre till när vi är ur vägen!

Hur många av oss som behöver gallskrika vet jag inte. Men väldigt många behöver få gråta. Bli kramade, klappade. Och skrika, åtminstone lite.

Ska vi inte få det i kyrkan? Där vi kan få hjälp med att ta emot, när vi väl är redo? Är det inte för det som vi har gudstjänster – för att ta emot från Gud?

”Torantomöten” kan låta en hel del, det är sant. Men å andra sidan är väldigt många ”Torantomöten” tystare än några andra gudstjänster som jag har varit på – och då är jag ändå före detta katolik med viss klostervana (går i kloster gör jag fortfarande, fast tyvärr inte så ofta som jag skulle önska).

TYST I TORONTO

En sak som aktiverar vårt hjärta och hjälper oss att ta emot är nämligen (som allt fler människor utanför kyrkan upptäcker) vila och tystnad – det gick nog under i uppräkningsorna ovan, så jag tar upp det särskilt. För vila & tystnad har blivit en huvudsak i Torontorörelsen.

Vi kallar det soaking, vilket ordagrant betyder att ”suga i sig som en svamp”, och det finns idag tusentals soaking centers runt om i världen. Människor samlas, oftast i något hem, gör det bekvämt för sig och lyssnar till stilla lovsångsmusik.

Under tiden går några runt och ber för var och en om mer från Gud, ber tyst. De som soakar ska inte be, inte ens i tungor – det här är Guds tid, bara Guds.

När jag gick på ledarutbildning i Toronto hade vi soaking flera gånger i veckan. Vi var sammantaget lika ofta tysta som vi lät.

Och några djurimitationer har jag som sagt var aldrig sett eller hört. Men mycket annat roligt!

VAFF, VAFF!

När tillknäppta vuxna slappnar av, släpper fram barnet inom sig och plötsligt märker att de har direktkontakt med Pappa i himlen, och överväldigas av hans kärlek och möjligheter, kan de bli hur lustiga som helst! Hoppa upp och ner, rusa fram och tillbaks, snurra runt-runt, hojta, vifta, jollra! Just det – precis som små barn i glädjeyra!

En del av de ljud vi ger ifrån oss står ganska så säkert inte i någon psalm- eller bönebok (ännu). En i vår bönegemenskap har på senare tid gång på gång hävt ur sig ”vaff, vaff” – vilket förstås får alla svensktalande att omedelbart tänka på hundar.

Fast inte katten säger hunden ”vaff”! Så påstå inte att det är något djurläte!

Vad är det då? Ingen aning. Men om mammor och småbarn får jollra obegripligheter till varandra, och älskande viska nonsens, varför skulle då inte ett Guds barn få säga "vaff"?

Om inte annat får det alla andra att skratta, och skratt är... förlåt, det har jag visst redan sagt.

En avslutande kommentar för teologisugna: allt detta brukar kallas "andliga manifestationer" – och det tycker jag är olyckligt. Engelskspråkiga associerar lätt till "the manifestation of the Spirit" – 1 Korintierbrevet 12:7. Men nu är det inte Den Helige Ande som faller, hoppar, dansar eller låter!

Visst, vi reagerar på Andens närvaro och verk i och ibland oss. Sådillvida manifesteras Anden, det är sant. Men "Andens manifestationer" i Korintierbrevet syftar på de gåvor, tjänster och kraftgärningar, som Anden skänker. Det som den här uppsatsen har handlat om – det som ofta associeras med Torontoväckelsen även om det förekommer på många håll där Anden är å färde – är våra kroppsliga och själsliga reaktioner på Anden.

Och det är gott nog.

TOMAS DIXON